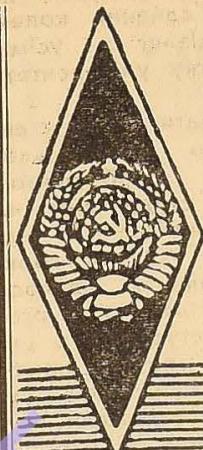

Пролетарі всіх країн, єднайтесь!

За наукові кадри

ОРГАН ПАРТКОМУ, РЕКТОРАТУ, ПРОФКОМІВ ТА КОМІТЕТУ ЛКСМУ ОДЕСЬКОГО ОРДЕНА
ТРУДОВОГО ЧЕРВОНОГО ПРАПОРА ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ І. І. МЕЧНИКОВА

Видається з 1933 р.

№ 10 (1743)

17 БЕРЕЗНЯ 1989 РОКУ

Ціна 2 коп.

26 березня — вибори народних депутатів СРСР

НАШ КАНДИДАТ: ГОВОРЯТЬ КОЛЕГИ, СТУДЕНТИ, СПІВРОБІТНИКИ УНІВЕРСИТЕТУ

1. ПОЛІТИЧНІ ПИТАННЯ.

Кандидат вважає головним всебічне зміцнення соціалістичного ладу, здійснення реформи політичної системи, розвиток демократії, гласності, забезпечення гарантії конституційних прав радянських громадян, створення правої багатонаціональної держави, в якій реальна влада належала б народу і здійснювалась через Ради народних депутатів.

За переконанням кандидата, мало наділити депутатський корпус реальними повноваженнями — необхідно зробити так, щоб народний депутат СРСР дійсно виражав наступні інтереси народу. Для цього потрібен закон, що гарантував би живий зв'язок між радами трудових колективів і Верховною Радою країни.

Депутат, вважає Ігор Петрович, повинен бути доступним для своїх виборців, підзвітним їм, і в той же час постійно радитися з ними, здійснюючи на практиці зв'язок виборців з Верховною Радою в порядку законодавчої ініціативи. Виборці повинні мати гарантоване право відкликання депутата в разі необхідності.

II. Соціально - економічні питання.

Центральний район міста Одеси різничається від Ленінського і Суворовського районів інтенсивнім зосередженням вузів — 10 із 16 вузів міста розміщені на території району.

За складом населення в районі переважають люди передпенсійного і пенсійного віку — 60 процентів від за-

району з надмірною загазованістю атмосфери, амортизованим житловим фондом, тяжкими побутовими умовами для проживання. Існуючі тут підприємства — старі і потребують модернізації і поетапного переводу на маловідхідне і безвідхідне виробництво.

Суворовський район — найбільш важкодоступний через відсутність задовіль-

Do виборів народних депутатів СРСР залишається тиждень. В ці дні проходять заключні зустрічі кандидатів у депутати з виборцями, під час яких широко дискутуються і уточнюються передвиборчі програми кандидатів.

Пропонуємо у короткому викладі програму ІГОРЯ ПЕТРОВИЧА ЗЕЛІНСЬКОГО, яку він уточнив і доповинив з урахуванням наказів, рекомендацій і побажань виборців.

гальної кількості постійно проживаючих тут мешканців міста. В районі понад 300 чоловік — одинокі, неміцні люди, котрі особливо потребують милосердя і співчуття.

Вкрай гострою проблемою в районі є стан житлового фонду, проживання сотен сімей в аварійних, позбавлених елементарних комунально- побутових умов будинках.

Ленінський (промисловий)

них транспортних артерій. Немає соціально- побутових і культурних комплексів, що породжує серйозні морально- правові проблеми.

У всіх трьох районах гострими залишаються проблеми працюючих жінок — через важкі умови побуту і виробництва, нестачу дошкільних закладів, низький рівень медичного обслуговування тощо.

Враховуючи накази і поба-

жання виборців, кандидат, у разі його обрання депутатом, має намір добиватися:

— концентрації зусиль місцевих Рад на розвитку пріоритетних напрямків економіки й соціальної сфери;

— відмовлення від залишкового принципу фінансування народної освіти, соцкультурного та охорони здоров'я;

— збереження стабільних роздрібних цін на основні продукти харчування, одягу і комунальні послуги;

— оплати відпустки матеріам у зв'язку з вагітністю і доглядом за дитиною до досягнення нею трьохрічного віку з розрахунком середньомісячного заробітку;

— приведення розміру пенсії у відповідність із зростанням цін на продукти харчування і промислові товари;

— поліпшення умов праці жінок, в першу чергу на промислових підприємствах;

— розробки спеціальних заходів з метою суттєвого поліпшення житлових умов населення;

— проектування і будівництва в Одесі метро, перша черга якого повинна з'явитися селище Котовського з центром міста;

(Закінчення на 2-й стор.).

Здається, тільки вчора студенти хвилювалися, складаючи зимову сесію. А сьогодні — другий семестр у розпалі. В аудиторіях, лабораторіях, в класах середніх шкіл йде напружена робота: студенти слухають лекції, виконують лабораторні завдання, дають свої перші в житті уроки.

Попереду два вирішальні місяці — квітень і травень. І використати їх треба розумно, щоб кожна хвилина працювала на знання. І всі — від деканату до учбової частини університету повинні постурбуватися про стабільність розкладів, своєчасне забезпечення заняття аудиторіями — а це у нас нелегка проблема — про повне і ефективне виконання навчальних планів.

Не менш важливим залишається і учебова дисципліна студентів, усвідомлення якої, що в навчанні не можна покладатися на «авось».

Відповідальне ставлення до справи — запорука успіху.

На знімках: в лабораторії кафедри фізико-хімії полімерів і колоїдів: студентка IV курсу хіміфаку Тетяна Кирюта; випускниця 1989 р. студентка V курсу Хисель Сеспедес (Куба); ст. викладач Ю. К. Епімахов зі студентами за проведенням експерименту.

Фото В. ПАШУКА.

Читання

пам'яті

професора

П. О. Кашишковського

9—11 березня цього року в Одеському держуніверситеті проходили I Всеосоюзні читання пам'яті професора П. О. Кашишковського, організовані Археологічним центром Управління культури Одеського облвиконкому. З доповідями і повідомленнями виступили відомі спеціалісти — антикознавці і археологи Москви, Ленінграда, Києва, Одеси, Миколаєва, Севастополя, Сімферополя та ін. Їх тематика відображує коло наукових інтересів і заняття Петра Осиповича: антична нумізматика і епіграфіка, історія і археологія древнього Причорномор'я, деякі питання середньовікової історії.

Доповідачі ввели в науковий обіг новознайдені джерела і найбільш значущі матеріали особистих досліджень в останні роки. Звернули на себе увагу доповіді К. К. Марченка (Ленінград), Н. О. Лейпунської (Київ), Ф. В. Шелова-Коведяєва (Москва) — матеріали останнього (західка поетичної посвяти Ахіллу на острові Березань) нещодавно висвітлювались в міській і республіканській періодиці, — О. В. Гудкової, О. С. Столярік, І. В. Бруяко і О. А. Росохатського, О. М. Дзиговського, М. М. Фокеєва (всі — Одеса), В. П. Гребінникова і Г. А. Снітко (Миколаїв). Читання проходили в обстановці широкої, зацікавленої і високопрофесіональної дискусії.

В ряді виступів на пленарному засіданні був всебічно висвітлений життєвий і творчий шлях професора П. О. Кашишковського: інтелігента — гуманіста, видатного вченого, прекрасного педагога, популяризатора історичних знань, літератора, засновника наукової школи. Запам'ятались тепле вступне слово ректора ОДУ професора І. П. Зелінського, допоміг Ю. Г. Виноградова (Москва), повідомлення О. И. Губаря (Одеса) та інші.

В резолюції, прийнятій учасниками читань, пропонується проводити цей форум антикознавців традиційно раз в два роки. Просити керівництво університету присвоїти ім'я П. О. Кашишковського одній з аудиторій ОДУ, видати праці читань, відкрити рахунок для збору коштів на пам'ятник вченому, присвоїти ім'я Петра Осиповича Кашишковського Одеському археологічному товариству.

А. ДОБРОЛЮБСЬКИЙ,
кандидат
історичних наук.

Перше заняття

3 березня відбулось перше заняття відділення журналистики факультету громадських професій університету. Серед слухачів — студенти філологічного, юридичного, механіко-математичного та інших факультетів.

Керівник ФГП С. В. Машаров представив слухачам ветерана одеської журналістики, ректора Одеського університету робкорів Михайла Семеновича Едельмана, котрый вже десятиріччя керує нашим журналістичним відділенням.

Михайло Семенович ознайомив нас з навчальним планом, розповів історію виникнення газети взагалі і становлення одеської преси, зокрема. Розповідь супроводжувалася демонстрацією одеських газет різних років видання, а також газет, виданих понад 100 років тому в Москві, Петербурзі, Києві та інших містах держави.

Заняття пройшло жваво і викликало великий інтерес присутніх. Сподівається, що студенти, які пришли на факультет журналістики, стануть активними кореспондентами газети «За наукові кадри».

В. ГВОЗДИКОВ,
студент
І курсу
мехмату.

VANCOUVER ODESSA '89

(Закінчення.
Початок на 1-й стор.).

— перенесення в Суворовський район частини міських культурних об'єктів.

Особливе місце в соціально-економічній програмі І. П. Зелінського займають питання перебудови народної освіти, реформи середньої і вищої школи, зв'язку вищої школи з виробництвом.

ІІІ. Екологічні проблеми.

Основний принцип кандидата в галузі екології — економічно те, що екологічно. Його екологічна програма передбачає наведення порядку у місті й регіоні шляхом забезпечення нормальної роботи органів і служб комунального господарства, підвищення відповідальності відомств, підприємств, установ і самих жителів за чистоту і порядок в середовищі проживання; сухо наукове визначення екологічного балансу і доцільне витрачання екологічних ресурсів, розвиток міста і краю здебільшого як всесоюзної здравниці.

Як першочергові заходи кандидат пропонує розробити комплексну програму екологічного захисту і раціона-

льного використання ріки Дністер, звернувшись до Рад Міністрів УРСР і МРСР з пропозицією про створення міжреспубліканської координаційної ради по Дністру. Встановити контроль за якомога швидшим відселенням мешканців селищ Нові Біляри, Григор'ївка і Воронівка із зони санітарного захисту Одеського припортового зали.

Гарантією того, що програма, яку пропонує І. П. Зелінський, реальна і буде ним здійснюватися, в разі його обрання, є особисті якості Ігоря Петровича — його невгамовна енергія новатора, його впевненість в правильності курсу на передбудову накресленого партеї.

Ось чому, відаючи свій голос за Ігоря Петровича Зелінського, вченого і комуніста, ви будете голосувати за необоротність реформ, що відбуваються в країні, і направліні на створення дійсно демократичної держави і її розквіту. Ви будете голосувати за миролюбну політику Радянського Союзу, яка користується зростаючою підтримкою всіх народів планети.

Я впевнений, що народний депутат повинен бути народним за суттю свого характеру. Таким — істинно народним — був для мене завжди і залишається Ігор Петрович Зелінський, якого я знаю з 50-х років. Ми були на різних факультетах, але в єдиній комсомольській сім'ї, демократичній, життерадісній, а в чомусь занадто жорсткій, і не у всьому праведній. Ігор Петрович, тоді просто Ігор, член комітету комсомолу університету, не приймав ні жорсткості, ні показушного завзяття. Він перший кидався на захист несправедливо ображеного, скривдженого, перший підставляв плече, коли треба було. З ним завжди було хороше — на зборах, спортивних змаганнях, на концертах, по додзі в гуртожиток. І досі в серці звучать його пісні про геологів. Складав він іх сам, природно, як складали спокон віку пісні в народі: про вселенські печалі і радощі.

Зразом йому за п'ятдесят. Та душою — молодий. Та ж не-вичерпна енергія. Та ж надійність, чуйність, совісність і готовність захищати, і попілшувати основи нашого народного життя: його людинолюбність, благополуччя, добро, справедливість, красу.

В. ФАЩЕНКО,
професор Одеського університету, лауреат Державної премії УРСР ім. Т. Г. Шевченка.

Від людей старшого віку часто можна почути таке: «Бережіть здоров'я, його ні за які гроші не купиш, навіть на Привозі». Це чи не найпростіше тлумачення того, чому таке велике значення надається сьогодні вирішенню проблем, що мають безпосереднє відношення до складної екологічної обстановки в Одеському регіоні.

Турбота про наше з вами здоров'я — на першому місці в програмі кандидата в народні депутати СРСР професора Ігоря Петровича Зелінського, ректора держуніверситету, члена об'єму партії. Багато пунктів його програми — це результат нового підходу в розв'язанні складних екологічних питань.

Як член міського екологічного клубу я багато разів зустрічався з Ігорем Петровичем під час обговорення екологічних проблем міста. Все подобається мені в цій людині: компетентність, науковий підхід, сміливість, повага до опонента, вміння вислухати будь-кого: студента, робітника, пенсіонера.

Я працюю в колективі автоскладального заводу, член парткому заводу. Як відомо, заводчани висинули кандидатом в народні депутати начальника планово-економічного відділу нашого заводу тов. Самойленко В. В. В її програмі переважає надається економічним проблемам, зокрема, розвитку зв'язків з зарубіжними підприємствами, вирішенню ряду соціально-економічних питань, що передбачають турботу про пенсіонерів, сім'ю і молодь. Емоційно і по суті ця програма не може не приваблювати. Але порівнюючи програми двох кандидатів, і особливо враховуючи, що кожен з них особисто уже зробив конкретного, я не можу не віддати перевагу програмі І. П. Зелінського.

В. ЯНКОВСЬКИЙ,
представник держприйомки, член парткому автоскладального заводу, член міського екологічного клубу.

Коли молодь запитує мене, чому я підтримую кандидатуру І. П. Зелінського на виборах в народні депутати СРСР, я відповідаю: перше і, на мій погляд, найголовніше — це те, що Ігор Петрович має той рівень політичного досвіду і знань, який дозволяє повноцінно працювати у вищому органі державної влади, і не тільки компетентно оцінювати значимість рішень, що приймаються, і їх наслідки в масштабах держави, але й проявляти творчу ініціативу в постановці принципіально нових питань.

Як спеціаліст-еколог, що має значний досвід практичної роботи в цій галузі, Ігор Петрович може кваліфіковано ставити і ці життєво важливі проблеми сучасності, добиваючись їх науково обґрунтованого вирішення.

Друге і не менш важливe — це громадська позиція кандидата в народні депутати. Процеси демократизації находять свій вияв через діяльність конкретних осіб, яких з легкої руки письменників назвали «прорабами перебудови». Такою людиною є Ігор Петрович Зелінський. Робота на посту ректора Одеського університету повністю підтверджує сказане.

Він не на словах, а на ділі втілює в життя принципи демократії і гласності. Його діяльність направлена, передусім, на позитивне зрушення і об'єднання колективу, на конструктивний діалог з усіма, хто засіклений в розвитку університету і вищої школи в цілому.

Особливо хотів би сказати про ставлення І. П. Зелінського до студентської молоді. Не було випадку, щоб ректор відмовився від зустрічі з студентами чи побажанням студентів не знайшли б підтримки з його боку. Саме завдяки ігорю Петровичу, нам, комсомольцям, вдалося вирішити питання про сімейний гуртожиток, влаштування дітей студентів в дитячий садок, урегулювати гострий конфлікт, що виник навколо військової кафедри. Підтримку ректора отримали студенти-біологи, члени дружини по охороні природи. І ми впевнені, що у всіх корисних справах університетська молодь може розраховувати на допомогу і підтримку І. П. Зелінського. Ось чому я підтримую його кандидатуру в народні депутати.

Ю. БОШКО,
секретар комітету комсомолу ОДУ.

ХАЙ НАСТУПНІ ВИБОРИ НАРОДНИХ ДЕПУТАТІВ СРСР СТАНУТЬ ШКОЛОЮ ДЕМОКРАТІЇ, ТОРЖЕСТВОМ ПОВНОВЛАДДЯ НАРОДУ!

ІЗ ЗВЕРНЕННЯ ЦК КПРС ДО ПАРТИЇ, НАРОДУ.

Делегати першої районної конференції Ради ветеранів Центрального району міста Одеси з глибоким розумінням сприйняли пропозицію активно підтримати кандидатуру претендента в народні депутати СРСР від організації ветеранів і трудових колективів Центрального району ректора ОДУ Ігоря Петровича Зелінського.

Рада ветеранів, кожен ветеран особисто відчуває доступність, зацікавленість Ігоря Петровича справами ветеранської організації університету. Ми з відчайдією згадуємо про зустріч І. П. Зелінського з ветеранами після повернення з XIX Всесоюзної партійної конференції. Відбулася змістовна, конструктивна і невимушенена розмова. Делегат вжив практичних

заходів у відповідь на різні запити ветеранів. Нам, людям, які знають Ігоря Петровича не з чуток, а в загальних справах, в повсякденній праці, хочеться висловити тверду впевненість, що висунута ним програма буде реалізована.

Ось чому зараз, коли наступив етап заключної оцінки реальних справ і можливостей кандидатів, ми ще раз переконалися, що І. П. Зелінський буде гідно захищати права і інтереси всіх виборців, в тому числі ветеранів, а також не в останню чергу — інтереси вищої школи, міста і області.

Г. ДЕДЯКІН,
голова Ради ветеранів війни і праці ОДУ.

циї освіти, рішучого непримання стереотипів.

Спілкуючись з Ігорем Петровичем протягом багатьох років, хочу відзначити, що він далекий від проявів бюрократизму, він не звалює відповідальності за особисті промахи на своїх колег.

Він прагне зробити максимум можливого, щоб якомога ширше реалізувати перебудову університетської системи освіти.

Наш кандидат в депутати демократичний і людяній, простий і чесний в своїх словах і вчинках. Людина конструктивного мислення, Ігор Петрович Зелінський як депутат буде корисним народу.

М. РАКОВСЬКИЙ,
професор кафедри історії СРСР ОДУ, довірена особа кандидата.

Ім'я Ігоря Петровича Зелінського як вченого-геолога широко відомо. Він серйозно займається екологією ще до того, як її проблеми гостро постали перед усіма нами. Всі, хто у свій час працював з ним в обласному управлінні, по боротьбі із зсурами, відзначають його ініціативу, активність, ненавірну енергію, захопленість. Ось чому, коли я слухаю його виступи з проблем екології, читаю його статті про охорону атмосфери і підземних вод, спостерігаю його зусилля, спрямовані на те, щоб в нашому місті була чиста вода і голубе незадимлене небо, то добре уявляю собі його зустрічі з міністром хімічних добрид СРСР: дуже нелегко міністру було відбивати температурну і водночас глибоко науку аргументацію ученої.

Авторитет і повага до І. П.

Зелінського базуються перш за все на його стосунках з людьми, на розумінні ним людських цінностей, на простиранні дефіциту душі і серця.

Ніде правди діти, і серед керівників, і серед учених можна зустріти прояв і авторітарності, і чиновницького раболіпства, і байдужості. Для Ігоря Петровича природнім є створення обстановки довір'я, дружелюбства, прагнення ділити з колективом і свої погляди, і свої сумніви, і свої труднощі.

Враже його працездатність, його широка ерудиція, потяг до гуманітарних знань. Пам'ятаю, як після повернення з Москви, де він був делегатом XIX Всесоюзної партійної конференції, Ігор Петрович під час бесіди з істориками поділився своїми думками стосовно розвитку історичної науки, гуманіза-

ції значно відрізнялася від нашої. Буквально через 10 років, тобто на кінець 60-х років середня освіта стала загальною. В 1970 р. це було декларовано офіційно.

Разом з тим, середня школа була остаточно переорієнтована на «вал», середня освіта стала звичною і її якість відразу почала знижуватися і знижується до цього часу.

Такі факти. Проте, не здатна гнучко реагувати на зміни суспільних потреб, команда-бюрократична система наполягалася на продовжені закостенілості політики «валу». Замість того, щоб модернізувати виробництво, реформувати в училищах, в початковій школі, в тому числі і на селі, поліпшити матеріально-технічне забезпечення молодих

спеціалістів, система діяла інакше. Були видумані «цільові набори», пільги армійцям, стажникам, знижена до крайньої межі планка для вступу в технічні, педагогічні вузи тощо. Оборотний бік — примусовий розподіл, загальний низький рівень знань, небажання багатьох студентів вчитися, гігантський баласт «зайвих» людей. І як наслідок — зниження рівня викладання, кон'юктурщина, що широко відкрила дорогу сірості в науці.

Сірість на кафедрі, сірість в аудиторіях, сірість на відповідальних посадах — основна тенденція останніх десятиліть. Ця система мала здатність самовідтворюватися. І ми, як не прикро, живемо лише в момент початку її

(Закінчення на 4-й стор.).

Інтернаціональна велич поета

У класичних творів мистецтва заздрісна доля. Вони живуть у віках, їх не старить невгамовний біг часу. Секрет їхньої життєдіяльності в тому, що питання, які в них поставлені, вирішуються по-різному кожним новим поколінням людей. Секрет і в значимості цих питань, і в художній вартості цих творів.

Поезія великого Кобзаря стала бессмертною завдяки своїй народності, революційності, геніальній поетичній сили. Від народу поет узяв першоелемент літератури — національну мову. Шевченко сприйняв мову креєвих, мову предків як коштовний скарб, полюбив її і ніколи не цурався.

Питання про долю української нації посидає одне з перших місць в поезії Т. Г. Шевченка. Єдність національного й загально-людського найяскравіше виявлено у ліриці Тараса Шевченка.

Поезія «У бога за дверима лежала сокира» характеризує Шевченка як інтернаціонального поета, що підноситься й до висот розуміння загальнолюдських цінностей, ідеалів. В його співчутті до інших народів, в даному випадку — до казахського ми відчуваємо розуміння ним людей, історії, душі, характеру народу, а водночас і того, що єднає всіх людей землі: жадобу правди, справедливості, свободи.

Т. Г. Шевченко — художник

З раннього віку Тарас Шевченко виявив виключні здібності до малювання. Саме за видатні художні здібності його викупили із кріпацької неволі, як талановитий художник він вчився і закінчив Петербурзьку Академію мистецтв, отримав звання вільного художника.

В 1841 році Шевченко пише першу велику картину «Катерина», на сюжет своєї поеми. Центральний образ картини — скривджене дівчинка-кріпацька. Молодого художника цікавить тема із життя рідного народу, і він здійснює дві поїздки на Україну. Тут Шевченко заміслив створити серію офорти «Живописна Україна», в якій мав намір показати історичне минуле, побут і красу батьківщини.

Ідея створення подібної серії мала велике прогресивне

революційно-демократичні, політично-злободені, тенденційні в кращому розумінні цього слова ідеї він втілював в художньо довершених, різноманітних мистецьких формах. Революційна пристрасть, гнівний пафос знаходить свій вираз у сатирі, в ораторських риторичних, полемічних прийомах, які характерні для стилістики біблейної поезії.

Використовуючи окремі архаїчні, церковнослов'янські слова, усе багатство народної мови, Тарас Григорович спрямовував свою революційну пристрасть проти кріпосницької монархії, всіх сил реакції.

Революціонер-демократ гніво звинувачує царизм, який жорстоко гнобив Україну, петровтир Белорусію в крайну голоду й плачу, тримав у зліднях і темряві киргизів, казахів і інші народи нашої багатонаціональної Батьківщини. Він вважав, що національне визволення пригноблених народів можливе лише в результаті революційного знищення кріпосництва і царизму.

Патріотизм, велич і простота викладу Шевченкових поезій, уміння Кобзаря відчути матеріальні і духовні потреби людини й усього суспільства стають зразком для сучасних поетів.

О. ЦЬОЦЬ,
студентка
IV курсу філфаку,

значення не тільки завдяки тематиці, розрахованій на зростання національної свідомості, але й завдяки вибору такого способу зображення, як гравюра. Це був найкращий спосіб наблизити мистецтво до мас.

На превеликий жаль, широкий план видання серії не був здійснений. Шевченко виконав тільки шість офортів, але вони стали значним досягненням реалістичної творчості художника. До кращих листів належать: «Судна рада» і «Дари в Чигирині».

В тяжкі роки заслання, коли Шевченку було заборонено писати і малювати, він все ж таки зробив малюнки з життя пригніченого казахського народу: «Киргизи діти-жебраки», «Киргизький хлопчик дрімає біля печі» та ін.

Найбільш гострого звинувачення царизму досяг Шевченко в двох створених ним в останній період солдатами малюнках: «Покарання колодкою» і «Покарання шпіцпрутенами».

Лише три роки прожив Шевченко після повернення із заслання. В цей період він багато працював, написав портрети своїх друзів, чудового російського актора Шептіцького і негритянського трагіка Айри Олдриджа, автопортрети та багато інших творів. Тяжка хвороба все більше підточувала здоров'я. 10 березня 1861 року великого українського поета і визначного художника не стало.

до берегівдаленої Австралії. І в кожному рейсі екіпаж «Тараса Шевченка» знаходив нових друзів. Напочатку екіпаж лайнера очолював відомий черноморський капітан С. Дондуза. З 1974 року майже беззмінно на ходовому містку «Тараса Шевченка» знаходився один з найдосвідченіших судноводіїв Черноморського пароплавства, почеший практик морського флоту СРСР, капітан дальнього плавання Г. Маричеда. На судні склався дружний, працевлюбний колектив. Неодноразово він був преможцем у Весело-юному соціалістичному змаганні, отримував нагороди Ради Міністрів СРСР, ВЦРПС. За повідомленням газети «Моряк»

1989 року черноморський лайнер «Тарас Шевченко» пішов у кругосвітнє плавання через Атлантику, Панамський канал, Тихий та Індійський океани. Під час цього тривалого круїзу на теплоході відбудуться Шевченківські читання, відкриються нові експозиції, присвячені життю і творчості великого Кобзаря.

А. АШРАФІАН,
А. ГУЛЯК,
кандидати історичних наук,
колишні випускники
істфаку ОДУ.

Присвячується Шевченкові...

Кафедра української літератури ОДУ проводить цілій ряд цікавих заходів, присвячених святкуванню знаменної в історії українського народу дати — 175-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка.

Нещодавно відбулись шевченковські дні в місті Кілії та селах району — Вілківо і Шевченково. Співробітники кафедри професор Є. М. Присовський, доценти П. Т. Маркушевський і Л. А. Ковалчук виступили перед трудівниками району з циклом лекцій про гуманізм і сучасність шевченкової поезії, про традиції Кобзаря в українській радянській літературі, про роль слова великого поета в роки Великої Вітчизняної війни. Проведення шевченковських днів планується також в Овідіопольському та Ізмаїльському районах.

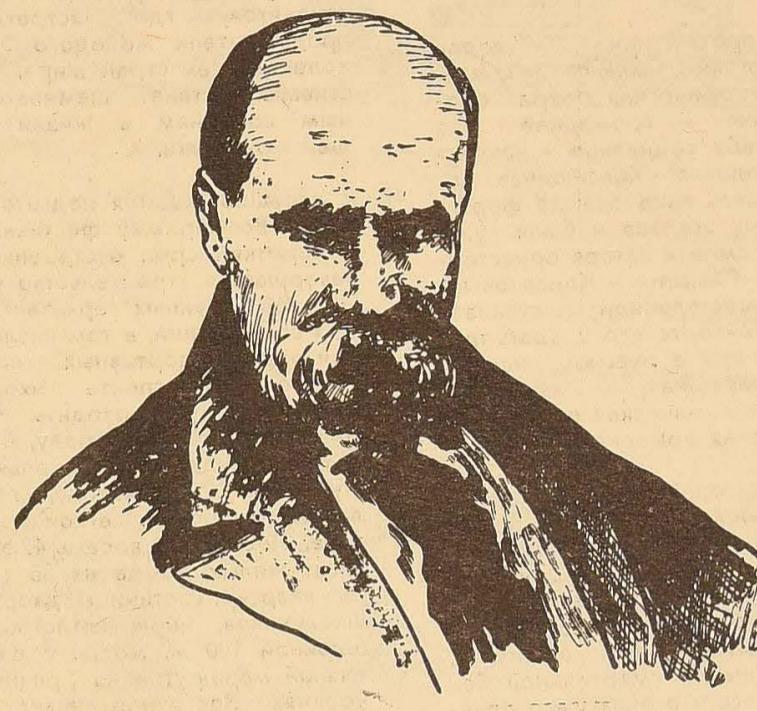
27 лютого в Центральному лекторії товариства «Знання» відбудеться літературний вечір «Нове про Шевченка», на якому з доповідями виступили викладачі кафедри. Вони виступали також на організованому художнім музеєм вечорі «Шевченко-художник», на великому міському вечорі «В сім'ї вольний, новий», на кіновечери в кінотеатрі «Одеса». Для обласного радіо підготовлений цикл радіопередач «Живе слово Кобзаря».

Загальнолюдська значимість шевченкового гуманізму, його сучасність стали головним стимулом і у підготовці кафедрою міжузівської науково-теоретичної конференції, що відбудеться з 19 по 21 квітня цього року. Участь в ній приймуть близько 120 вчених, представників майже всіх університетів та підінститутів України.

Велику допомогу у пропаганді шевченкового слова нам надають інші учитові та культурні установи міста. Так, художнє училище допомагає у створенні музейної експозиції «Кобзар». А завдідлом літературного музею Н. К. Островського допомагатиме у створенні музею Кобзаря.

Проведення конференції, виступи вчених, педагогів, письменників планується не лише на філологічному, а й на інших факультетах університету, в інших учитових та культурних установах міста, зокрема, в підінституті, консерваторії, літомузейі, Будинку актора та в приміщення Українського театру. Всюди звучатиме вічне слово великого Кобзаря.

Т. МЕЙЗЕРСЬКА,
доцент кафедри.

Ще в квітні 1859 року Шевченко подав прохання на отримання звання академіка живопису. Рада Академії мистецтв, враховуючи творчі заслуги художника, присвоїла йому це звання, але диплом було підписано і вручено другу Шевченку вже після смерті майстра.

Л. КАЛМАНОВСЬКА,
науковий співробітник
Одеського художнього
музею.

Лайнера «Тарас Шевченко»

В середині 60-х років на верфі «Матіас Тезен» в НДР на замовлення СРСР розпочалось будівництво сучасних пасажирських суден на 750 пасажирів з кондиціонуванням повітря, плавальними басейнами, кінотеатрами, кафе, барами. Там, в 1966 році був переданий радянським морякам новий океанський лайнер, якому за рішенням колегії Міністерства морського флоту СРСР було присвоєно ім'я Тараса Григоровича Шевченка.

У 1988 році за рішенням керівництва Черноморського морського пароплавства лайнер пройшов значну модернізацію на західно-німецькій верфі Бремерхafen. 175-річчя від дня народження Т. Г. Шевченка теплоход, який носить його ім'я, зустрічає оновленням. На початку

маршрут теплохода пролягає

Облишмо традиційні аксесуари помпезності: обов'язкова президія з незмінною присутністю високопоставлених осіб, які виконують роль статистів — на цій конференції все це було. Я — про інше.

З основною доповіддю на конференції виступила С. І. Дмитрієва. Її змістовне повідомлення викладало у приєднання обмінятися думками з приводу деяких висловлень нею положень. Та за браком часу цього зробити ми не могли.

Виступ І. О. Гризової, яка висвітлила тему ролі мистецтва в гуманізації життя підростаючого покоління, здався мені дещо сколастичним, дaleким від практики виховання молоді. Цей виступ не прояснив, зокрема, чому більшість студентів університету не цікавляться музеями і театрами, книжковим багатством університетської бібліотеки і як вогнище культури визнають тільки дискотеку.

Найбільш невдалим, на мій погляд, був виступ секретаря обкому комсомолу І. В. Нестерук, яка виявила нерозуміння проблеми комсомольської

кому самоврядування, демократизації життя учнівського колективу.

Про інші виступи сказати нічого, бо вони були рутинними і мало що додали до розкриття теми конференції. І якби не душевне слово ветерана війни і праці Ганни Олексіївни Рибаченко, яке схвилювало усіх присутніх, загальне враження від конференції було б зовсім негативним.

Після конференції поцікавився враженнями деяких її учасників. В основному це були слухачі ФПК, вчителі й викладачі з чималим практичним стажем. Вони були розчаровані, бо сподівалися почути щось конкретне, як в університеті, наприклад, здій-

снюються гуманізація навчального процесу, як сприймають цю гуманізацію студенти — майбутні вчителі. А потім питання до мене: чому на такій конференції не було студентів? А й справді, чому?

На жаль, енергія і зусилля організаторів конференції і в першу чергу декана ФПК С. І. Дмитрієвої та голови жіночої ради ОДУ Е. Н. Василевської не дали бажаних результатів. Отже, сьогодні і в організації подібних конференцій треба шукати нові підходи, заздалегідь обмірковуючи, яку науку і практичну віддачу дастя така конференція.

М. ЩЕРБАНЬ.
Фото Ф. КРАВЧЕНКА.

З стор.

М. П. Мусоргский

[К 150-ЛЕТИЮ СО ДНЯ РОЖДЕНИЯ]

Жизнь не баловала Модеста Петровича Мусоргского. Родился он в небогатой помещичьей семье, прошел обучение в петербургской школе гвардейских подпрапорщиков. Но военная карьера оказалась ему чуждой и, увлеченный музыкой, он оставил службу. Его музыкальным наставником был М. А. Балакирев, стоявший во главе «Могучей кучки». Здесь Мусоргский сблизился с Римским-Корсаковым, Бородиным, Юи, тогда же были написаны его первые произведения.

Общественный подъем 60-х годов формировал позиции Мусоргского в сфере политики и искусства. В письмах к В. В. Стасову он излагал свои демократические идеалы: «Не познакомиться, побраться с народом жаждется...»

Главное внимание Мусоргский уделяет жанрам музыкального театра. Две первые его оперы («Саламбо» по Флоберу и «Женитьба» по Гоголю) остались незавершенными. Лишь третья — «Борис Годунов» принесла ему всемирную известность. В этой опере, ставшей классической, Мусоргский воплотил драму преступного царя-убийцы, ярко

представил образ народа, то подавленного, то поднимающегося на борьбу за свои права. Опера не была принята к постановке, была резко осуждена критикой «за грубость».

В 90-е годы Римский-Корсаков сделал новую редакцию оперы, создал более эффективное оркестровое изложение, и в этой редакции опера прозвучала за рубежом при участии Ф. И. Шаляпина.

На протяжении 70-х годов Мусоргским была создана вторая историческая опера «Хованщина» — громадное по масштабу социально-этическое полотно. «Хованщина» сохранилась лишь в виде фортепианных эскизов и была уже после смерти автора оркестрована Римским-Корсаковым. Неосуществленной осталась идея Мусоргского создать третью оперу о русском народе «Пугачевщина», не закончена была и комическая опера «Сорочинская ярмарка».

Неблагоприятно складывались последние годы жизни композитора. Материальная нужда, ненавистная служба в одном из департаментов, одиночество и бездомность, роковое пристрастие к алкоголю, приведшее к смертельной болезни, все это оказывало влияние на творчество Мусоргского в эти годы. Мрачные настроения окрашивали поздние сочинения, например, вокальный цикл. «Песни и пляски смерти», трагические страницы «Хованщины».

Но до последних дней Модест Петрович Мусоргский оставался верен благородным идеям народности и реализма, пронизывающим все его творчество. «Жизнь, где бы ни сказалась, правда, как бы ни была солона, смелая, искренняя речь людям — вот моя заявка, вот чего хочу и в чем боялся бы промахнуться», — писал он своему другу В. В. Стасову.

Л. АНТОНОВА,
гл. библиограф НБ ОГУ.

Беседы о перестройке

Аспиранты-иностранцы, обучающиеся в СССР, наблюдают сегодня процессы политических преобразований — внимательно относятся к тем материалам средств массовой информации, которые отражают и комментируют актуальные политические темы.

— Перестройка — историческая необходимость для всех социалистических стран, — говорили в ходе беседы китайские аспиранты. Потребность в подобных беседах ощущима: многие хотели бы услышать мнение компетентного человека, обсудить с ним вопросы политической реформы, которая проводится в Советском Союзе.

Такую беседу организовали для аспирантов-иностранцев деканат по РИУ и кафедра РКИ. Доцент юрфака Ю. Н. Оборотов встретился 11 марта с группой учащихся из КНР, КНДР, Ирака, Сирии. Тема беседы «Политическая реформа в СССР на пути страны к правовому государствству». Живо обсуждались вопросы о том, что такое правовое государство, какое государство может считаться правовым, каким путем сейчас советская политическая система идет к тому, чтобы

закон и право стали основой регулирования отношений между государством, личностью и обществом. Особый интерес вызвали изменения в избирательной системе. Интересовались аспиранты также тем, как будут сочетаться политическая и экономическая реформы, какие изменения в международной политике Советского Союза связаны с процессами, которые происходят в стране.

Были обсуждены понятия экономического и политического плюрализма, как они проявляются в жизни советского общества, шла речь о демократизации работы органов народовластия, о введении такого учебного предмета как политология.

Аспиранты-иностранцы считают, что эта беседа была чрезвычайно интересной и полезной. Успех таких встреч во многом определяется степенью компетентности и заинтересованности пропагандиста. В этой встрече они проявились сполна.

В. СМИРНОВА,
старший преподаватель кафедры РКИ.

ОЛЬГА ПИЛИПІВНА АНДРЕЙКО

Пішла із життя прекрасна людина, педагог найвищої кваліфікації, відомий в СРСР і за його межами зоолог, чуйний і водночас дуже вимогливий вихователь студента — професор кафедри зоології і мікробіології Ольга Пилипівна Андрейко.

Ольга Пилипівна вважала за аксіому, що праця викладача — творчий процес, і його лише формально можна виміряти в годинах. Вона багато зробила, щоб поновити в правах колоквіумі не тільки як засіб контролю поточної успішності, але перш за все як ефективний метод інтенсифікації самостійної роботи студентів.

З відчінностю згадують професора О. П. Андрейко зарубіжні студенти — спеціально для них вона читала загальний курс «Зоології безхребетних». Ольга Пилипівна була співавтором навчального по-

сібника для іноземних студентів «Вредные беспозвоночные в фауне тропиков и субтропиков».

Як голова методичної комісії біологічного факультету і член методичної комісії університету професор О. П. Андрейко сприяла уdosкональненню педагогічної майстерності молодих викладачів, прагнула захищати колег від рутини і бумаgotворчості.

Професор О. П. Андрейко охоче давала консультації практичним працівникам медицини, ветеринарії і сільського господарства.

Ольга Пилипівна була сердечною, чуйною людиною, завжди готовою прийти на допомогу. Пам'ять про Ольгу Пилипівну Андрейко на завжди збережеться в наших серцях.

Колектив біологічного факультету.

Увага! Спецгрупи

Далеко не всі знають, що це за групи. Можливо це групи якогось особливого призначення? Ні, йдеться про студентів, які займаються фізичним вихованням у спеціальних медичних групах, тобто про людей, які мають відхилення у стані здоров'я. Їх в університеті налічується близько 900 чоловік. Що ж, з такою кількістю не важко і зайняти «перше» місце серед вузів України. Як не прикро, але це факт.

Цим студентам потрібна особлива увага, індивідуальний підхід, окрім підбір фізичних вправ, що намагаються робити 12 викладачів кафедри фізичного виховання, які працюють з цими групами. Підкresлю, що серед таких студентів є чимало з серйозними захворюваннями серцевосудинної, дихальної систем та органів зору.

Що потрібно таким студентам, крім медикаментозного лікування? Насамперед заняття фізичною культурою. Але чи всі студенти це добре усвідомили? Ні, мабуть не всі.

У нас в університеті зовсім не найкраща спортивна база у місті, але ж і не найгірша. Крім того, який вуз міста може використати такий оздоровчий фактор як берег моря, з його чудовим ландшафтом, спусками і підйомами, свіжим повітрям. А море, я кажу, у нас «під носом». От і дивуюся, коли на «доріжці здоров'я» на березі моря зустрічає дідусів та бабусь, що з спортивних костюмах та спортивному взутті бігають підтюпцем в будь-яку погоду, а наші студенти, коли їх поведеш на оздоровчий біг чи ходьбу, не можуть зняти теплих хутряних шапок та чобітків. Чому? Побоюються застудитися. Але ж чи не самим надійним засобом проти таких простудних захворювань, як грип, ангіна, плеврит, запалювання легень та ін., а інколи дуже важких ускладнень цих захворювань, являється загартування.

Способи загартування багаточисленні, вони не обмежуються прийомом сонячних, повітря-

них та водних процедур. Загартуванню сприяють сон і виконання ранкової гімнастики при відкритій фіртці чи на свіжому повітрі; прогулянки при будь-якій погоді; заняття плаванням; ходіння босими та інші засоби, що виховують поступове привикання до холоду.

Говорячи про ваше здоров'я, красу зовнішнього вигляду, довголіття, хочу порадити ніколи не розлучатися з фізкультурою. Крім заняття з фізичного виховання, що стоять у вас у розкладі, необхідно займатися фізичними вправами самостійно. Одного читання відповідних статей чи журналів недостатньо. Потрібна ваша активна участь, без будь-яких посилань на відсутність часу і настрою, погане самопочуття, різні життєві неприємності. У вас погані настрої, ви чимось незадоволені, вам нічого не хочеться? Не піддавайтесь, зберіться, проявіть волю. Різноманітні рухи, фізичне навантаження відвернуть вас, забезпечать заряд бадьорості, ви відчуєте задоволення від свідомості, що не здались, проявили волю і перебороли себе. Це підніме вас у власних очах, що не мало для забезпечення душевної рівноваги. Ще хочу порадити — не перебільшуйте ступінь свого захворювання, у вас є всі можливості, щоб вправити становище.

Здоровий спосіб життя, виконання гігієнічних норм і раціонального режиму харчування, розумне сполучення розумової і фізичної праці, правильне чергування сна і активної діяльності, оптимістичний душевний настрій — все це надійні фактори, попереджаючі неполадки в роботі системи нашого організму.

На закінчення настійно раджу використати для оздоровлення і підвищення працездатності наш спортивно-оздоровчий табір «Чорноморка». Для студентів спецгруп путівки в табір будуть видлені в першу чергу.

Л. ШВЕЦЬ,
викладач кафедри фізичного виховання.

СТВОРЮЄМО СТУДЕНТСЬКИЙ ПРЕС-ЦЕНТР

[Закінчення. Початок на 2-й сторінці.]

розхідтування з метою наступного демонтажу. Наш університет — не виключення.

Проте університет — це наш дім, і в цьому домі можна і необхідно наводити

порядок, як і в усій країні. Один з ефективних засобів цього — гласність. Щоб реалізувати її, група комсомольських активістів має намір створити студентський прес-центр «ЗНК».

У прес-центрі треба мати

представника від кожного факультету, який би хотів і умів писати. Сторінка студентського прес-центру в «ЗНК» сприятиме демократизації вузівського життя, формуванню громадської думки, захисту інтересів студентів.

В. ЄСАУЛЕНКО.

ЗАХОДТЬ:

Одеса, вул. Радянської Армії 24, 1-й поверх, кімната, 9.

ДЗВОНІТЬ:

23-84-13

Редактор М. ЩЕРБАНЬ.

ПИШІТЬ НАМ:

270057, Одеса-Центр вул. Петра Великого, 2, держуніверситет, редакція газети «За наукові кадри».

«За научные кадры», орган парткома, ректората, профкомов и комитета комсомола Одесского государственного университета им. Мечникова. (На украинском языке).

Друк. тип. «Чорноморська комуна» Одесського обкому КП України, пл. 50-річчя СРСР. 1. Тираж 1000 прим. Обсяг 0,5 анура формату газети «Правда». Зам. № 2891.